

Cülhacılık

Harran'da yaşadığı rivayet edilen Adem Peygamber'in oğlu Şit Peygamber'in dokumacılık sanatının atası olduğuna inanılmaktadır. Şit Peygamber, ağaçtan yaptığı iğ ile yünü eğirerek iplik haline getirmiş ve dört ağaç parçasından oluşan tezgâhında dokuma yapmıştır.

Tarihin bütün dönemlerinde Urfa'da cülha tezgâhlarında bez dokumacılığı yapılmıştır. 1650 yılında Urfa'yı ziyaret eden Evliya Çelebi Seyahatnamesinde; Urfa'da pamuk ipliğinden kapı gibi sağlam bez dokunduğunu, bunun Musul bezinden daha güzel ve temiz olduğunu yazmıştır. 1867 tarihli Halep Vilayet Salnamesinde ise Urfa'da bez ve pamuktan aba yapılarak Harput ve Kayseri başta olmak üzere birçok yere satıldığı belirtilmektedir.

Cülha tezgâhlarında; Neçek, Yamşah (Hışvalı, Şakkallı, Kuru Hafız, Ahmediye, Direkli, Dümbüllü, Ağabağı...), Vala (Gelin duvağı ve Genç kız başörtüsü), Puşu, Ehram (İhram), Fıta, İzar-Kahke Bezi dokunmuştur. Cülhacılık nesilden nesile aktarılarak günümüze kadar ulaşmıştır. Cülha çeşitleri, emeğin güzellikle kaynaşmasını gözler önüne sermektedir.

Günümüzde Geleneksel El Sanatları Merkezi'mizde Şit Peygamber'den gelen dokumacılık geleneğini ve sanatını yaşatma ve gelecek nesillere aktarma çalışmaları devam etmektedir.

Kürkçülük

Hayvan kürklerinin işlenerek giysi haline getirilmesi insanlık tarihinin en eski sanatlarından biridir. Ana rahminde ölen ya da en fazla 5 aylık iken ölen kuzuların tüylü derilerinden yapılan düz yakalı (yakasız)dış kısmı "Şakaf" denilen siyah kumaşla kaplı aba gibi bolca giysiye Urfa'da Kürk denilmektedir. Urfa'ya has olan bu giysi Anadolu'da Urfa dışında başka bir yerde yapılmamaktadır. Bilhassa kış aylarında yaşlı ve orta yaşlı kimseler tarafından giyilir. Dükkânlarında camekân bulunmayan esnafın büyük bir kısmı kürklerine sarılarak soğuktan korunmaktadır

Kürk yapımında kullanılan kuzu derilerinin %5-10'u Urfa'dan, %90'ı Tokat, Afyon ve Isparta illerinden sağlanmaktadır.

Kürkler kalite bakımından; İnce Kürk, Orta Kürk ve Kaba Kürk olmak üzere üç kısma ayrılmaktadır. İnce Kürk ana rahminde ölen kuzunun derisinden, orta kürk doğupta ölen kuzunun derisinden, kaba kürk ise 4-5 aylık kuzunun derisinden yapılmaktadır. Kuzunun yaşı büyüdükçe kürkün kalitesi ve değeri düşmekte

Kürk yapımında siyah, beyaz ve alaca renkte tüyleri olan üç çeşit deri kullanılmaktadır. Her rengin kıvrıkcık türü daha makbuldür. Ancak bunların en değerlisi siyah tüylü deridir. Nadir bulunan bu deri cinsi ancak beyaz ve alaca kürklerin yakaları, kol ağızları ve eteklerinin ihtiyacını karşılayabilmektedir. Bu nedenle esnaf kendi arasında siyah renkte kürk imal etmemeyi kararlaştırmıştır ve bu karara titizlikle uyulmaktadır. Siyah tüylü deriler Anadolu'da Tokat'tan, yurtdışından ise Afganistan'dan temin edilmektedir.

Kürk derileri tüy cinsleri bakımından Kıvrıkcık, Çakmaklı (beyaz tüy dalgalı bir şekildedir) ve düz (tüyler beyaz renkte ve dalgasızdır) olmak üzere üç gruba ayrılır

Kürk yapımı insanlık tarihinin başlaması ile birlikte başlamıştır. Gayet ince deriden kıvrıkcık tüylü olan bu yelekler kaba olmadıklarından ceket altına giyilebilmekte, mide, böbrek ve bel ağrıları olanlar tarafından bilhassa tercih edilmektedir.

Şanlıurfa'da imal edilen kürklerin %25'i il merkezinde ve çevre illerde, %75'i ise kış geceleri soğuk çöl iklimine sahip Suriye, Irak, Kuveyt, Katar, Suudi Arabistan ve İran gibi ülkelere ihraç edilmektedir. Bazen bu Ülkelerden gelen tüccarlar, kürkleri toptan olarak satın alıp ülkelerine götürmektedirler. Böylece bu ata sanatı canlılığını korumakta ve ülkemize döviz kazandırmaktadır.

Kürk yapımı

Kürk yapılırken Tımar işlemi, Biçme-Dikme işlemi ve üzleme (Yüzleme) işlemi olmak üzere üç işlemden geçer.

1. Tımar işlemi:

Kuzu derileri tuzlanmış ve kurutulmuş olarak satın alınır. Kelleçi çayında 24 saat süreyle yumuşatılması sağlanır. Kırmızı sabunla ve bol su ile iyice yıkanır (Son zamanlarda kırmızı sabun yerine krem deterjanlar kullanılmaktadır). Yakın zamana kadar yıkama işlemi, Debbaghâne Çarşısı mevkiinde yer alan ve içerisinde Balıklı göl'ün suyunun aktığı "Kelleci Çayı" denilen iki çayda yapılırdı

Kazaklama işlemi bittikten sonra deri kısmına tuz ve "Şeb" (şap) karışımı sürülür. Buna "Şebleme-Tımar" denilmektedir. Bundan sonra deri "Pişme payı" denilen 24 saat süreyle görmüş olduğumuz kabin içerisinde dinlendirilmeye alınır

Deriler 24 saat dinlendirildikten sonra el ile gerginleştirilir yada ustamızın yaptığı gibi tahta üzerine çivi ile uç kısımlarından çakılır

Kuruyan Etli yüzüne tekrar su serpilerek 24 saat süreyle yumuşamaya bırakılır.

Yumuşayan deri, duvara dayalı tahta tezgâha takılır. "Kazak"la et kısmı ağartılır

Sonra güneşte kurutulur. Buna tavlama" denir

Bu aşamada derinin yüzü sert bir şekildedir. Deri uç kısmından doğunlanıp kendirle bağlanarak, duvar halkasına tutturulur. "Doğunluk" denilen, el ve ayakla çalışan bir aletle "yumuşatma-cilalama" işlemi yapılır.

Bu şekilde yumuşatılan ve parlatılan deri, havaralama" işlemi için dağlardaki taş ocaklarına gönderilir. Burada "havara" denilen beyaz taş unu, derinin tüylü tarafına el ile iyice sürülerek tüyler temizlenir. Kirlerden arınıp temizlenen tüyler böylece parlaklık kazanır. Havaralama işlemi yumuşak ve beyaz renkte taş veren taş ocaklarında yapılır. Sarı ve sert taş veren ocaklar bu iş için uygun değildir. Eşek Boğan, delikli ve Bamyı mağaralarındaki taş onların bu iş için makbul olduğu esnaf arasında söylenmektedir.

Havaralanan deri tekrar dükkâna getirilerek doğunlukla ikinci kez yumuşatmaya alınır.

Yumuşatıldıktan sonra kazakla et tarafı son kez silinir. Böylece derinin tımar işlemi tamamlanmış olur.

Tımar yapılan deriler, türlerine ve renklerine göre sınıflandırılır. 60-65 cm. arasında boy kesilirler. Boy, daha uzun veya daha kısa olamaz. Ancak bir boy derinin eni 20-25 cm. arasında değişebilir. Ölçme işlemi, her iki santimetrede bir çizgi atılmış, 70 cm. uzunluğundaki "Arşın" denilen tahta bir ölçü aletiyle yapılır.

Biçki-Dikiş İşlemi:Biçki işlemi (boy kesme) özel deri makası ile yapılır. Bu makasın en önemli özelliği deriyi keserken tüyleri kesmemesidir. Böylece yan yana dikilen derilerin tüylü kısımlarından bakıldığında dikiş izi görünmez

Biçilen parçalar, iğne ve “üsküf” (yüksük) ile el dikişi yapılarak birbirine dikilir. Birer karış enindeki (20-25 cm.) 12 parça derinin yan yana dikilmiş şekline “Bir Şakka” denmektedir. Bir kürk, biri üst şakka, diğeri alt şakka olmak üzere iki şakkadan ibarettir. Bu iki şakka, birbirine teğellenerek 120-130 cm. uzunluğunda, 12 karış eninde kürk boyu elde edili

iki şakka halindeki kürk, kadınlar tarafından dikilmek üzere evlere gönderilir. Kadınlar, el dikişi ile her parçayı aralarına bez “sızı” koyarak tekrar dikerler. Parçaları ve iki şakkası sağlam olarak birbirine dikilmiş olan kürk, tekrar dükkâna gönde

Dükkânda, özel kürk makasıyla tüyler kırılarak bir hizaya getirilir. Buna “alçak-yüksek alınma” denir. Bu işlemden sonra, kürk havaralanmak üzere tekrar dağa gönderilir. Tüyler son kez havaralanarak temizlenip parlatılır. Havaralama sırasında yatık durumda olan tüyler kabardığından tekrar çok hafif olarak alçak-yüksek alınması yapılır ve tüyler aynı hizaya getirilir.

Son olarak kürkün yaka kısmına, kol ağzlarına ve eteğine siyah tüylü deri dikilir. Böylece kürkçü dükkânındaki işlemler bitmiş olur

3. Üzleme (Yüzleme) İşlemi

Kürkü, bu durumda satın alan kişiler terziye götürerek “şakaf” denilen siyah renkli özel kürk kumaşıyla dıştan kaplattırırlar. Buna üzleme denilmektedir.

Böylece “kürk” denilen geleneksel kışlık giysi tamamlanmış ve kullanıma hazır olmuştur.

Kürk imal edildikten sonra, genellikle Sipahi Pazarı’ndaki mezat pazarına gönderilmekte; buradaki tellallar tarafından –kullanılan malzeme ve işçilik göz önünde bulundurularak- açık arttırma ile Sipahi Pazarı esnafına satılmaktadır. Kürkleri satın alan esnaf da dükkânlarında halka satış yapmaktadır

Gümüřçölük

Güzelliđin ve gücün simgesi olan “altın” ve “gümüş” işleme sanatı, şanlıurfa'nın en eski el sanatlarındandır. şanlıurfa yöresinde kullanılan takıların geçmişi, Neolitik (M.Ö. 8000-5000) ve Tunç Çağı (M.Ö. 3000-1200)'na kadar uzanmaktadır.

şanlıurfa'da altın, gümüş, inci ve elmas gibi kadın takılarının genel adı “Hışır” (hulliyat)dır. Günümüzde gümüş takıların bir kısmı şanlıurfa halk oyunları ekiplerinde bayan takıları olarak ve günlük hayatta bayanlar tarafından kullanılmaktadır.

şanlıurfa'da üretimi ve kullanımı devam eden gümüş takı çeşitleri: Tepelik, Üçkor, Levzik, Reřme, Gerdanlık, Küpe, Tasma (Beđnik veya Gıdıklık), Saç Kuru, Saç Bağı, Saç İğnesi, Enselik, Frenk Bağı, Hamaylı, Göđüslük, Kemer, Bilezik, Hızma, Halhal'dır.

Günümüzde geleneksel el sanatları merkezimizde Gümüřçölük sanatını yaşatma ve gelecek nesillere aktarma çalışmaları devam etmektedir.

Keçecilik

KEÇE'NİN YAPILIŞI VE TÜRK KÜLTÜRÜNDEKİ ÖNEMİ

Kırılmış ve yıkanmış hayvan yünleri ayrıldıktan sonra boyanır. Yarı keçeleşen plakalar haline geldiğinde sıcak su ve sabunla sıkıştırılıp dövülür. Parçalara ayrılır ve motifler çıkarılır. Motifler hasır üzerine serilir. Tekrar dövülür ve yıkanır. İlk yün kumaşları 3. yüzyılda Anadolu'da görülmektedir. 10. yüzyıldan itibaren ise Selçuklular'ın Asya keçesi çıkarılmıştır.

Keçenin Doğuş Öyküsü

Şanlıurfalı keçeci ustalarından Ömer TAŞÇI bu sanatın mucidinin Ebu Said Libabid (Libabid: Arapça Keçenin çoğuludur) adında bir zat oldu-ğunu ve keçeyi nasıl icat ettiğini şöyle anlatmakta-dır.

"Ebu Said Libabid bugün bizim yaptığımız gibi keçeciliğin bütün işlemlerini yerine getirmiş ayakla tepme işleminden sonra açtığı keçenin yünlerinin birbirine kaynaşmadığını ve çabuk dağıldığını görmüş. Tepme süresinin az olduğu kanaatine va-rarak tepmeye devam etmiş. Ancak bir daha açtı-ğında yünlerin kaynaşmadığını yeniden gözlemiş-tir. Tepme işine 40 gün devam eden Ebu Saidyine başaramayınca üzüntüsünden ağlamaya başlamış. Hem ağlayıp hem tepmeye devam ediyormuş. Keçeyi açtığında gözyaşlarının düştüğü yerlerdeki yünlerin kaynaştığını büyük bir sevinçle fark etmiş ve böylece tepme işlemi sırasında yüne su vermek gerektiğini öğrenmiştir."

Keçenin Tarihsel Serüveni

Keçe M.Ö. 3. yüzyıldan başlayarak, Asya'da yaşayan göçerlerin yaşamında çok önemli bir yer tutuyordu. Asya keçesi 10. Yüzyılda göçerlerle birlikte Anadolu'ya geldi. Ancak, Hititler'de 3-5. yüzyıllarda keçenin varlığını gösteren mezar buluntularına da rastlanıyor.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde Saray, ürün standartlarını denetliyor ve ustalara belirlediği yüksek standartlara uygun keçeler sipariş ediyordu. Bu tarihi ata sanatı Şanlıurfa'da Keçeci Pazarı denilen eski çarşıda ve çevresindeki hanlarda sürdürülmektedir.

Eyvana serdim keçe

Nêçe bir ömrüm geçe

Acep o gün olur mu

Yârim elime geçe

dizeleriyle Şanlıurfa türkülerine konu olan keçe çocuk oyunlarına da "Ya şundadır ya bundadır keçe külah şunun bunun başındadır" tekerlemesiyle geçmiştir.

Keçe

Keçe hem kızın, hem de erkeğin çeyizinde mutlaka yer alıyordu. Çadırlara keçeden kadın ve erkek kuklalar asılıyor, bunların hanenin hanımına ve beyine iyi şans getireceğine inanılıyordu.

Kazzazlık

İpek ipliğın el ile bükölerek işlenmesine "Kazzazlık" denilmektedir. "Kazzaz Pazarı" denilen kapalı çarşıda (Bedesten) eskiden 30-40 dükkânda sürdürölen bu tarihi sanat günümüzde aynı çarşı-daki bir iki usta tarafından yaşatılmaya çalışılmaktadır.

100-150 yıl kadar önce ipekçilik Urfa'da önemli bir sektör durumundaydı. Bugün Urfa bahçelerinde görölen çok sayıdaki dut ağacının zamanında ipek böcekçiliğinde kullanıldığı yaşlılar tarafından söylenilmektedir.

Kazzazlık Ürünleri

İnci Saplama: İnci tanelerinden oluşın, Şanlıurfa kadın takıları arasında önemli bir yeri olan ve "Kelep" denilen boyun takısının incilerin "korlar" (sıralar) halinde ince ibrişimlere "saplanmasına (geçirilmesine) inci saplama denilmektedir.

Kaytan: Kaba ibrişimden örölmüş, 1-2 cm. eninde, 1-1,5 m. uzunluğundaki şeritlere "kaytan" denilmektedir.

Cep Saati ve Tabanca Kaytanı: Kaba ipekten 1 cm. genişliğinde örölür.

Kor Kaytanı: Sarı renkli ipekten 2-3 cm. genişliğinde örölerek üzerine altın liralara dizilir. Kadınlar tarafından boyuna takılır.

Saç Bağı: Siyah renkte ipek ipliklerinin kadın saç görünümü verecek şekilde örölerek uç kısımlarına yedi renkte püsküller bağlanmasına "saç bağı" denilmektedir. Köylü kadınlar tarafından başın arkasına takılan saç bağı suni bir saç görünümü verir.

Puşu Püskülü: İpekten yapılan bu püsküller, eskiden Şanlıurfa'da aba tezgâhlarında ipekten dokunan ve "Sırmalı Puşu" denilen erkek başörtülerinin çevresini süslemede kullanılırdı

Sırma Şerit: Gümüş sırmalarla (tellerle) işlenen bu şeritler, köylü kadınlar tarafından başa takılan ve "Köfü" denilen başlıklara dikilirdi.

İggal: Puşuyu başa tutturmaya yarayan, yün veya ipekten yapılmış yuvarlak formulu başlığa İggal denilmektedir. Yassı ve Top olmak üzere iki türü vardır.

Yassı İggal: Deve veya koyun yönünden yapılmış ipeleTespah Püskülü: Tespah tanelerinin renkleri ile uyumlu r, 30-40 sıra halinde ve başa geçecek genişlikte yuvarlak biçimde bağlanır; bu ipler 5 cm. ara ile 2 cm. genişlikte sarılarak boğumlanır. Bir yassı iggal'de büyüklüğüne göre 6-7 boğum bulunmaktadır.

Yassı iggalin arkasından iggal yününün renginde, uçları püsküllü dört sıra ip sarmaktadır.

Deve yönünden yapılan iggalların baş ağırsını aldığına Araplar tarafından inanılmaktadır.

Kazzazlıkta Kullanılan Aletler

“İş Ağacı” denilen alet kazzazlıkta kullanılan tek ve en önemli alettir. Kazaz ustası bütün işlerini bu basit alet üzerinde yapmaktadır. İş Ağacı, 40 cm. uzunluğunda, 15 cm. enindeki yassı bir tahtanın üzerine dikine yerleştirilen 30 cm. uzunluğunda, 3 cm. çapında yuvarlak bir ağaçtan ibarettir. Yuvarlak ağacın baş kısmı iplikleri tutacak şekilde boğumludur. Yassı tahta diz altında sıkıştırılarak örülecek ipek iplikler dik ağacın baş kısmındaki boğuma tutturulup püskül, iggal ve keytan yapımı gerçekleştirilir.

Tarihi çok eskilere dayanan bu sanatın bilinen en eski ustaları Kazzaz Ali İpek, Kazzaz Bekir, Kazzaz Mustafa, Kazzaz Halil İpek, Kazzaz Mustafa İpek ve Kazzaz İbrahim Pamukçudur. Urfa'da kazzazlıkla işstigal eden bazı aileler “İpek”, “İpekçi” “Kazzaz”, “Ören” ve “Örer” soyadlarını almışlardır.

Kazzazlık sanatının günümüzdeki son ustası 90 yaşındaki Abdurrahman İpek'tir

Halı ve Kilim Dokumacılığı

Halı irmek atılarak yüzü havlu olana denir.

Kilim ise;atki şeklinde yapılır.Kilimin yüzeyinde hav yoktur.

Halının Oluşumu

En başta koyunun yünü kırılıp yıkanarak ip haline getir.

Daha sonra ipler boyanarak renklendirilir.

İpler bir halıda üç(3) çeşide ayrılmaktadır. Bunlar;çözü, atki ve ilmektir.

Çözü ipini aparat üzerinde çözerek sarma tezgahına takılır.

Kalitesi ayarlanır ve kaliteye göre çubuklara yerleştirilir.

Gücüsü örülerek alt ve üst merdaneye sarılarak aktarması yapılır.İpler seçilerek tezgaha takılır.

Desen üzerine bakılarak irmek atmaya başlanır.

Halının hav yüksekliği ayarlanır ve kesim yapılır.

Aktarılan çözü halının kalitesine göre ayarlanır.

Ağız ipi geçerek üzerine zincir çekilir.

Zincir üzerine kilimlik dokunur.

Kilimlik bittikten sonra desene uygun şekilde

İrmeklerimiz kravat düğümü ve açık düğüm olmak üzere iki(2) çeşittir.

Gelenlikle biz kravat düğümü kullanırız.Çünkü kravat düğümü halıda daha sağlamdır.

Halı desene uyularak devam edilir ve tamamlanır.

Kullanılan Aletler

Kirkit,makas,bıçak,kalem ve metre kullanılır.

Kirkit;atki döküyü vurmaya yarar.

Makas halının yüzeyindeki irmeleri ve fazla tüylerini kesmeye yarar.

Bıçak; irmek işler iken ipi kesmeye yarar.

Bakırcılık

İnsanoğlunun bakırı bulması ve işlemlerini öğrenmesi M.Ö. 5000-3000 tarihlerinde Kalkolitik Çağ denilen Bakır Çağı ile başlamıştır.

Şanlıurfa il sınırları içindeki Hassek Höyük, Kurban Höyük, Lidar Höyük gibi höyüklerde yapılan arkeolojik kazılarda kalkolitik çağa ait bakır kaplar, ok ve mızrak uçları ile iğnelere bol sayıda rastlanılmıştır. Ayrıca Harran'da 1950 yıllarında yapılan Türk-İngiliz ortak kazılarında, içkale içerisindeki bir odanın tavanının tesadüfen çökmesi sonucu bulunan, 11. yüzyıl sonu ve 12. yüzyıl Eyyûbiler dönemine tarihlenen 199 parça nadide madeni eser bakırcılık sanatının bu bölgede ileri bir düzeyde olduğunu vurgulamaktadır.

Urfa'daki tarihi geçmişi bu kadar eskilere dayanan bakırcılık sanatı 1960'lı yıllara kadar önemini korumuş, Kazancı Pazarı ve Hüseyiniye Çarşıları'ndaki dükkânlarda çok sayıda usta tarafından sürdürülmüştür. 1960'lı yıllarda alüminyum, plastik ve daha sonraları çelikten imal edilmiş fabrikasyon türü mutfak gereçlerinin piyasaya hakim olması ile bu sanat halen Bakırcılar çarşısında icra edilmektedir. 1950'li yıllarda 100 iş yerinde 300 usta ve kalfa ile sürdürülen bakırcılık sanatı günümüzde 10 işyeri ve 30 civarında usta ile sürdürülmektedir. Şanlıurfa bakır işleri "dövme çekiç" tekniğiyle ün salmıştır. Son zamanlarda bazı genç ustalar tarafından "Kabartma Çekiç" tekniğine yönelerek turistik amaçlı, tarihi yerleri ve özel amblemleri konu alan kabartmalı tepsiler, cezveler yapılıyor.

Taşcılık

Urfa çevresindeki dağlardan özel bir taş çıkar. Şehrin eski tüm yapıları bu taşlarla yapılmıştır. Süslemeye uygun kolay işlenen bu taş ustalığı Şanlıurfa'da yaygın bir sanattır. Kireç oluşumlu bu taşlar, tarih boyunca Şanlıurfa yapılarında da kullanılmıştır. Urfa taşının işlemeye son derece elverişli olması, mimaride zengin bir taş süsleme geleneğinin doğmasına neden olmuştur. Şanlıurfa mimarisindeki taş süslemenin kaynağı Neolitik Çağ'a kadar inmektedir. Nevala Çori ve Göbekli Tepe'de yapılan arkeolojik kazılarda bulunan M.Ö. 7000-8000 yıllarına ait insan ve hayvan heykelleri aynı zamanda Anadolu'nun en eski figürlü plastik örneklerini oluşturmaktadır.

Urfa taş süslemeciliğinde kullanılan motif grupları incelendiğinde, İslam süsleme sanatlarının bitkisel, geometrik, bitkisel-geometrik karışımı, figürlü ve yazı (hat) ile süsleme gibi ana gruplarına yer verildiği görülmektedir. Urfa mimarisinin vazgeçilmez unsurlarından olan taş süslemeciliği, günümüzde Şanlıurfa Belediyesinin açtığı taş işlemeciliği kurslarıyla yetişen ustalar sayesinde yürütülmektedir. Valilik ve belediye restorasyon çalışmalarında Urfa'nın geleneksel taş süslemeciliğine önem vermektedir.

Ahşap Oymacılığı

Ağaç oymacılığın Şanlıurfa’da çok eski ve parlak bir geçmişe sahiptir. Marangozluk sanatı Urfa’da “İnce Neccârlar” ve “Kaba Neccârlar” olmak üzere iki ayrı gruptaki ustalar tarafından sürdürülmektedir. İşlemeli kapı, pencere kanatları, çeyiz sandıkları ve aynalar Yapılmaktadır. Evlerdeki kapı ve pencere kanatları Urfa’daki ağaç eserler arasında önemli bir yer tutmaktadır. 1716-1721 tarihlerine ait Rızvaniye Camii’nin bu tarihten kalma kapısı, Eyyûbi Medresesi’nin yerine 1781 tarihinde inşa edilen Nakibzâde Hacı İbrahim Efendi Medresesi Kütüphânesi’nin aynı tarihten kalan kapısı dışında, tarihleri daha öncelere götürülebilecek ağaç eser Urfa’da bulunmamaktadır. Urfa evlerindeki ağaç süslemeli kapı ve pencere kanatlarının üzerlerindeki kitabelerden, bu eserlerin 1835, 1854, 1859, 1868 ve 1875 tarihlerine aittir.

Şanlıurfa’daki ahşap oymacılığı 18. yüzyıl Türk Süsleme Sanatı özelliklerini yansıtır. Urfalı sanatkârlar tarafından yapılan ağaç eserlerde 50’nin üzerinde değişik kompozisyon dikkat çeker. Ata yadigârı bu eserlerin en güzel örnekleri Şanlıurfa müzesinde de sergilenmektedir. Günümüzde de ahşap oymacılığı birkaç sayılı usta tarafından yürütülmektedir.

